

**Sayın Meclis Başkanım,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Haziran ayı meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Arkadaşlar,

2026 yılının ilk yarısında dünya ekonomisi, siyasi gerilimlerin, savaşların, korumacı ticaret politikalarının ve artan belirsizliklerin gölgesinde kalmıştır. Uluslararası hukukun, diplomasi kanallarının ve ortak aklın zayıfladığı bu ortamın bedelini yalnızca ülkeler değil; üreticiler, işletmeler ve tüketiciler de ödemektedir.

Bugün dünya ekonomisinin gündeminde faizlerin ne zaman düşeceğinden çok, daha ne kadar yüksek kalacağı; ticaretin ne ölçüde serbestleşeceğinden çok, yeni gümrük tarifelerinin ne zaman uygulanacağı tartışılmaktadır. Ülkelerin giderek daha fazla içe kapanması, ticaretin önüne yeni engeller koyması ve siyasi sorunların ekonomik araçlarla çözülmeye çalışılması küresel büyümeyi sınırlandırmaktadır.

Dünyanın farklı bölgelerinde devam eden çatışmalar, ABD ile Çin arasındaki rekabet, Avrupa, Rusya ve Ukrayna hattındaki belirsizlikler ile Orta Doğu’da yaşanan insanlık dramı; enerji, gıda, ham madde, taşımacılık ve finansman maliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Bu gelişmelerden en fazla zarar görenler ise üretmeye, ticaret yapmaya ve istihdam sağlamaya çalışan kesimlerdir.

Artık dünyanın güç mücadelesi yerine iş birliğine, çatışma yerine diplomasiye, ticaret savaşları yerine adil ve öngörülebilir serbestleşmiş bir ekonomik düzene ihtiyacı bulunmaktadır. Çünkü siyasi belirsizliğin ve ekonomik korumacılığın devam ettiği bir ortamda ne kalıcı büyümeden ne yatırımların artmasından ne de toplumların refahından söz edebiliriz.

Ülkemiz de küresel ölçekte yaşanan belirsizliklerden her alanda etkilenmektedir. Bunun en hızlı ve doğrudan yansımaları ise ekonomide, finansmana erişimde ve faizlerde görüyoruz.

Yüksek faizlerin kalıcı hâle gelmesi, öz kaynak yapısı zayıf işletmelerimizin önündeki en önemli açmazlardan biri olmaya devam etmektedir. Bu dönemde TOBB, KGF ve bankaların iş birliğiyle hayata geçirilen Nefes Kredisi hem finansman maliyeti hem de krediye erişim bakımından işletmelerimize önemli destek sağlamıştır.

Tarımsal işletmelerimizin üretime ve yatırıma devam edebilmesi için Ziraat Bankası aracılığıyla kullandırılan hazine destekli kredilerin üst limitlerinin, en az üç katına çıkarılmasını talep ediyoruz. Çünkü mevcut limit son üç yıldır sabit bırakıldı. Diğer taraftan bu üç yıl içerisindeki üretim ve girdi maliyetlerindeki artışlar geometrik hızla gerçekleşti.

Değerli Arkadaşlar,

Resmî enflasyon yüzde 32 düzeyindeyken ve gelecek yıl yüzde 20'lere gerilemesi hedeflenirken, bankacılık sistemi kredi maliyetini yıllık ortalama yüzde 60 civarında tutmaya devam etmektedir. İşletmelerimizin, gelecekte yüzde 20'ler seviyesinde olması beklenen enflasyona karşı bugün yüzde 60'ı bulan maliyetlerle borçlanması, ekonomik açıdan sürdürülebilir değildir.

Faizlerin bu derece yüksek kalmasını yalnızca enflasyonla mücadele politikasıyla açıklamak mümkün değildir. Uygulanan parasal sıkılaştırma, bankaların yüksek maliyetlerle kredi kullandığı; üreticinin, tüccarın ve sanayicinin ise finansmana ulaşmakta zorlandığı bir yapıyı ortaya çıkarmıştır.

İşletmelerimizin bir bölümü, faaliyetlerini sürdürebilmek ve mevcut yükümlülüklerini yerine getirebilmek için maliyetine bakmadan kredi kullanmak zorunda kalmaktadır. Ancak yüksek faizle alınan her kredi, işletmenin üzerindeki yükü daha da artırmakta; konkordato ve iflas risklerini büyötmektedir.

Unutmamalıyız ki bir işletmenin iflası yalnızca o işletmeyi ilgilendirmez. Çalışanlarından tedarikçilerine, müşterilerinden alacaklılarına kadar geniş bir kesimi olumsuz etkiler. Konkordato ilan eden şirketlerin borçlarının ötelenmesi temel bazı ilave sorunlar yaratmaktadır.

Bu konudaki önerimiz; konkordato ilan eden işletmelerin vergi, sigorta primi ve banka borçlarında öteleme yapılırken, mal ve hizmet aldığı reel sektör işletmelerine olan borçlarının ödenmesine devam edilmesidir. Böylece bir işletmenin yaşadığı mali sorunların sağlam durumdaki diğer işletmelere yayılması ve zincirleme bir ödeme krizine dönüşmesi önlenecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Kentimizde ekonomik hareketliliğin en yoğun olması gereken dönemi yaşıyoruz. Normal şartlarda turizm başta olmak üzere hizmetler sektöründeki canlılık; ticareti, tarımı ve sanayiye de harekete geçirir. Ancak bu sezon, önceki yıllara göre daha zayıf bir ekonomik ivmeyle karşı karşıyayız.

Çekle işlem hacmimiz geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36 artmıştır. Yüzde 32 düzeyindeki enflasyon dikkate alındığında bu artış, reel anlamda oldukça sınırlıdır. Antalya, yüzde 33 olan ülke ortalamasının bir miktar üzerinde yer alsa da 2024 ve 2025 yıllarında görölen yaklaşık yüzde 75'lik artışın oldukça gerisinde kalmıştır.

Ödeme göstergeleri ise daha dikkat çekici bir tablo ortaya koymaktadır. Karşılıksız çek hacmi yılbaşından bu yana Türkiye genelinde yüzde 54, Antalya'da ise yüzde 80 artmıştır. Sadece Haziran ayı verilerine baktığımızda bu artış ülkemizde yüzde 62, Antalya'da ise yüzde 107'ye ulaşmıştır. Protestolu senet hacmindeki artış da Türkiye'de yüzde 51, Antalya'da yüzde 72 olmuştur. Bu veriler, kentimizde işletmelerimizin nakit akışı ve ödeme gücündeki bozulmanın ülke ortalamasından daha belirgin olduğunu göstermektedir.

Şirket hareketliliğinde ise daha dengeli bir görünüm vardır. Kurulan şirket sayısı Türkiye'de yüzde 9,5, Antalya'da yüzde 6,5 artarken; kapanan şirket sayısı Türkiye'de yüzde 13, Antalya'da ise yüzde 1,4 azalmıştır. Bu tablo girişimcilik eğiliminin sürdüğünü göstermektedir. Ancak yeni kurulan işletmelerin kalıcı olabilmesi için finansmana erişimin ve iç piyasa koşullarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Kredi kullanımında Antalya, ülke ortalamasının üzerinde bir artış göstermektedir. Toplam kredi hacmi yılbaşından bu yana Türkiye’de yüzde 41, Antalya’da yüzde 51 artmıştır. Ancak Mayıs ayı itibarıyla yıllık artışın Türkiye’de yüzde 38’e, Antalya’da ise yüzde 46’ya gerilemesi, kredi büyümesindeki ivmenin son iki ayda zayıfladığını göstermektedir.

Üstelik yıllık enflasyon ve yüksek finansman maliyetleri dikkate alındığında bu artışların önemli bir bölümü reel kredi büyümesini ifade etmemektedir. İşletmelerimiz kullandıkları kredileri yeni yatırım yapmak için değil, artan işletme sermayesi ihtiyacını karşılamak için kullanmaktadır.

İhracatta ise daha olumlu bir performans sergiliyoruz. İlk altı ayda toplam ihracat Türkiye genelinde yüzde 4,6 artarken Antalya’da yüzde 11,4 yükselmiştir. Tarımsal ihracat artışında Türkiye ortalaması yüzde 3 iken Antalya yüzde 12,3’lük artış sağlamıştır.

Net dış ticaret fazlası veren Antalya açısından bu performans son derece değerlidir. Değerli Türk lirasına, yüksek üretim maliyetlerine ve küresel pazarlardaki zorlu rekabet koşullarına rağmen ihracatını artıran üreticilerimizi ve ihracatçılarımızı yürekten kutluyor, kendilerine teşekkür ediyorum.

Tüm bu göstergeleri birlikte değerlendirdiğimizde, Antalya’da üretme ve ticaret yapma iradesinin sürdüğünü görüyoruz. Ancak son iki ayın verileri, yılın ilk yarısındaki ivmenin zayıflamaya başladığına işaret etmektedir. Sıkı para politikası, yüksek finansman maliyetleri, ödeme güçlükleri ve düşük reel büyüme işletmelerimiz üzerindeki baskıyı artırmaktadır. Bu nedenle ekonomik canlılığın korunabilmesi için uygun maliyetli finansmana erişimin kolaylaştırılması, iç talebin desteklenmesi ve ihracatçılarımızın rekabet gücünün korunması büyük önem taşımaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Tarımsal üretim ve ticaretle uğraşan kesimler olarak iklim değişikliğinin etkilerini doğrudan yaşıyoruz. Tarımdaki her olumsuzluk; gıdadan tekstile, kozmetikten turizme kadar ham madde ve tedarik bakımından birçok sektörü etkilemektedir.

Son yıllarda tarla ve örtüaltı üretimde ekim ve hasat dönemlerinin değiştiğine, hastalık ve zararlıların daha sık ve dirençli biçimde görüldüğüne, ani sıcaklık değişimleri ve düzensiz yağışlar nedeniyle verim, kalite ve rekolte kayıplarının arttığına şahit oluyoruz. Suya erişimde yaşanan sorunlar ve yükselen girdi maliyetleri de üreticilerimizi, işletmelerimizi ve ihracatçılarımızı ciddi biçimde zorlamaktadır.

Bu nedenle iklim değişikliğiyle mücadeleyi yalnızca çevresel bir konu olarak değil; üretimin, ticaretin, istihdamın ve gıda güvenliğinin geleceğini ilgilendiren ekonomik bir mesele olarak ele almalıyız.

Değerli Meclis Üyeleri,

COP31, sektörümüz, kentimiz ve ülkemiz için önemli bir dönüşüm fırsatıdır. Ancak bunun için mevcut durumumuzu verilerle ortaya koymalı, ölçülebilir hedefler belirlemeli ve uygulamaya dönük adımları vakit kaybetmeden atmalıyız.

COP31’i yalnızca birkaç haftalık bir organizasyon olarak görmemeliyiz. Asıl başarı, konferans sonrasında Antalya’ya bırakacağı kalıcı kazanımlarla ölçülecektir. Suyunu verimli kullanan,

atığını azaltan, doğal varlıklarını koruyan, yenilenebilir enerji kapasitesini geliştiren ve iklim değişikliğine karşı daha dirençli bir Antalya oluşturmak temel hedefimiz olmalıdır.

Bu kapsamda TOBB'un COP31 çalışmalarında küresel iş dünyasının resmî temsilcisi olarak üstlendiği görevi son derece değerli buluyoruz. COP31 Business Forum'un iş dünyamızın görüşlerini uluslararası müzakere zeminlerine taşımasına, yeni iş birliklerinin kurulmasına ve işletmelerimizin yeşil dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine önemli katkılar sunacağına inanıyoruz.

Özellikle tarım, gıda, su, enerji, lojistik ve turizm sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerimiz açısından iklim finansmanına erişim, teknoloji transferi, yeni yatırımlar ve uluslararası pazarlara ulaşma konularında önemli fırsatlar doğacaktır. Bu çalışmalara öncülük eden TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na ve emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya Mavi Akdeniz İnisiyatifi kapsamında kentimizde; kıyı, deniz dibi ve falez temizliğinden hayalet ağların çıkarılmasına, akarsulara atık bariyerleri kurulmasından dumansız plajların yaygınlaştırılmasına, tek kullanımlık plastiklerin azaltılmasından deniz çayırılarının ve doğal yaşamın korunmasına kadar çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir. Özellikle mikropplastiklerin insan sağlığına ve ekosisteme kadar ulaşan etkilerini göz önünde bulundurduğumuzda plastik kirliliğiyle mücadele artık ertelenemeyecek bir sorumluluktur.

Antalya Ticaret Borsası olarak bu çalışmaları yakından takip ediyor; yürütülen faaliyetlere katkı sunmaya gayret ediyoruz. Kentimizin ortak faydasını gözetten her türlü çalışmada yer almaya hazır olduğumuzu bir kez daha ifade etmek isterim.

COP31, kentimizin su, tarım, çevre ve sürdürülebilir üretim konularındaki birikimini dünyaya gösterebileceği stratejik bir fırsattır. Bu fırsatın kentimiz, sektörlerimiz ve gelecek nesillerimiz için kalıcı kazanımlara dönüşmesini temenni ediyorum.

Bu fırsatla başta Valimiz Sayın Hulusi Şahin olmak üzere; çalışmalara katkı sunan tüm kamu kurumlarımıza, yerel yönetimlerimize, üniversitelerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve firmalarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli meclis Üyeleri,

Birliğimiz öncülüğünde düzenlenen TOBB Türkiye 100 Programı'nın başvuruları başlamıştır. Antalya'mızda üretimi, ticareti, ihracatı, istihdamı ve yenilikçi çalışmalarıyla öne çıkan çok sayıda başarılı firmamız bulunmaktadır. Gerekli şartları taşıyan tüm firmalarımızı 14 Ağustos 2026 tarihine kadar programa başvurmaya davet ediyor; Türkiye'nin en hızlı büyüyen 100 şirketi arasında Antalya'dan mümkün olduğunca fazla firmamızı görmeyi arzu ediyoruz.

Sözlerime son verirken;

İstanbul Sanayi Odası'nca hazırlanan Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan üyemiz Ekici Peynir ve Esli Endüstriyel şirketlerini, yöneticilerini ve çalışanlarını kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

665'nci Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde Altın Kemer'i Antalya'mıza Başpehlivan Erkan Taş ve dereceye giren tüm pehlivanlarımızı kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Milletler Ligi'ni şampiyon olarak tamamlayan A Milli Kadın Voleybol Takımı'mızı tebrik ediyor, başarılarının Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası'nda da devam etmesini diliyorum.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

